

УДК657.338

М.В. ПЕТА, канд. екон. наук, доц. НТУ«ХП»

СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА ВИКОРИСТАННЯ В СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуто сутність стратегічного управлінського обліку, досліджено та проаналізовано основні підходи до визначення поняття «стратегічний управлінський облік», класифіковано підходи до визначення цього поняття. Охарактеризовано складові системи управління конкурентоспроможністю підприємства та визначено основні зв'язки між складовими системи стратегічного управлінського обліку. Здійснено аналіз існуючих концептуальних засад стратегічного управлінського обліку з точки зору його можливостей інформаційного забезпечення системи управління конкурентоспроможністю підприємства та визначено напрямки подальшого розвитку.

Ключові слова: стратегічний управлінський облік, стратегічне управління, конкурентоспроможність, інформаційне забезпечення.

Вступ. Сьогоднішній динамічний розвиток світової економіки вимагає розробки нових інструментів, методів та принципів управління для найповнішої адаптації підприємств до мінливого конкурентного середовища. Сучасні підприємства вже не мають можливості рухатися у своєму розвитку шляхом спроб і помилок, бо конкурентоспроможними можуть стати тільки ті підприємства, які готові до інноваційних змін і мають добре організовану систему стратегічного планування та управління.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми методологічного та методичного забезпечення стратегічного управління висвітлювалися у роботах зарубіжних та вітчизняних вчених, таких як І. Ансофф, П.Й. Атамас, М.В. Володькіна, В.Г. Герасимчук, С.Ф. Голов, К. Друрі, С. Каплан, О.Е. Ніколаєва, М.С. Пушкар, О.А. Мошковська, Л.В. Нападівська, В.В. Сопко, Б. Райан, В.Р. Шевчук, М.Т. Щирба та інші. Проте питання взаємодії системи стратегічного управління та системи стратегічного обліку з метою формування і підтримки конкурентоспроможності підприємства залишаються дослідженими недостатньо.

Мета дослідження. є визначення сутності стратегічного управлінського обліку та перспектив його впровадження на вітчизняних

підприємствах як одного з ефективних інструментів управління конкурентоспроможністю.

Матеріали досліджень. Напрямок сучасного підприємства до інтеграції у світове товариство призводить до необхідності формувати облікову інформацію підвищеної якості та корисності. Зміщення ролі обліку у бік питання формування та контролю процесу реалізації стратегії потребує

© М.В. Пета, 2014

фундаментальних змін в методології обліку та розширення його функцій, які мають включати у себе: - стратегічне планування;- стратегічний аналіз; - стратегічний аудит.

Одним з напрямків розвитку сучасного управління підприємством є стратегічне управління, яке потребує зміни облікових підходів з метою створення надійного інформаційного забезпечення. У зв'язку з чим у сучасній економічній літературі з'явилося словосполучення «стратегічний облік», «стратегічний управлінський облік»

Стосовно такого напрямку, як стратегічний облік на сьогоднішній день не існує чітко сформульованого єдиного напрямку, а ті визначення які існують можливо згрупувати за наступними напрямками (табл.)

Таблиця – Підходи щодо визначення поняття «стратегічний управлінський облік» (узагальнено автором на основі матеріалів [3-25])

Підхід до визначення	Науковці, які його пропонують	Визначення
Окремий вид обліку	В.В. Панков, В.Ф. Несветайлов[4]	Це облік, спрямований на підтримку стратегічно орієнтованих рішень, тісно пов'язаний з ринково орієнтованою зовнішньою інформацією, яка має як фінансовий, так і не фінансовий характер, спрямований не тільки на фіксацію конкретних фактів, а більше на відстежування трендів, тенденцій або суттєвих змін, оперує плановими і прогнозними даними довгострокового характеру
	К.Уорд [5]	Це облік для стратегічного менеджменту.
	П.Й. Атамас [6]	Це облік, який зосереджується на зовнішніх факторах (таких як прибутковість конкурентів, частка на ринку і т. ін.), тоді як для традиційного обліку характерна зосередженість на внутрішніх процесах і явищах.
	А. Пилипенко [22]	як в принципі окремий вид обліку поряд з управлінським і фінансовим, що має на меті «відстеження показників, необхідних для розробки стратегії підприємства»
	Г. Партин [23]	управлінський облік як окремий вид управлінського обліку поряд з поточним і оперативним
Елемент, підсистема обліку та управління	В.З. Семанюк[2]	Це підсистема обліку, функція стратегічного управління, яка забезпечує менеджерів інформацією про внутрішнє середовище діяльності підприємства для прийняття стратегічних рішень
	А.В. Шайкан [7]	Це елемент ідеології управління підприємством в цілому й облікової політики зокрема. Дас власне поняття «бухгалтерський облік з метою стратегічного

		управління»
	М.В. Болдусв, В.Л. Корнієв [8]	Це частина загальної дезінтегрованої системи бухгалтерського обліку на підприємстві.
	Л.І. Проняєва, К.Н. Галкін [9]	Стратегічний облік як елемент системи управління організацією регулює порядок збору, обробки й передачі планової, нормативної, прогностичної, облікової та іншої інформації за відповідний період часу, яка використовується для цілей стратегічного аналізу.
	С. Легенчук[25]	Вважає стратегічний облік однією із підсистембухгалтерського обліку

Продовження табл.

Інструмент інформаційної підтримки	В.В. Іванов, О.К. Хан [10]	Це засіб інформаційної підтримки прийняття, реалізації й оцінки стратегічних управлінських рішень і систематизованого збору й обробки показників, які характеризують стан не тільки внутрішньої фінансово-господарської діяльності, але й зовнішнього середовища (конкурентного, клієнтського тощо), яким керує організація
	К. Сімондс [11]	Надання й аналіз даних управлінського обліку щодо бізнесу і його конкурентів, які використовуються для моніторингу і розвитку стратегії такого бізнесу.
	М.А. Вахрушина, М.І. Сидорова, Л.І. Борисова [12]	Це одне з прогресивних інформаційних джерел, яке повинно забезпечити менеджмент організації інструментарієм для прийняття управлінських рішень, координування господарських функцій з метою досягнення ефективних результатів. Це облік, який враховує зовнішні чинники макросередовища,орієнтований на облік невизначеності, стратегію управління ризиком.
	І.М. Богатая[13]	Глобальна модель інформаційної технології, яка об'єднує в межах єдиної системи фінансовий і управлінський облік й забезпечує керівництво та спеціалістів підприємства виробничою інформацією для прийняття ефективних рішень, а також інвесторів для оцінки діяльності підприємства.
	О.А. Мошковська[3]	Стратегічний облік представляє собою необхідну інформаційну систему для прийняття стратегічних управлінських рішень в умовах невизначеності і ризиків, які притаманні сучасному економічному середовищу
	Шевчук В.Р. [24]	Це інформаційне підґрунтя прийняття рішень вищого рівня управління, що полягає в забезпеченні менеджерів всією інформацією, необхідною для управління і контролю за розвитком підприємства в інтересах його власників та інших зацікавлених партнерських груп (кредиторів, клієнтів, постачальників, персоналу, уряду і суспільства).
Процес	С.Б. Сулоєва, К.Є. Землякова [14]	Процес надання інформації, яка спрямована на довгострокову перспективу,повинен забезпечити підтримку загальної конкурентоспроможноїстратегії організації.
	Б. Райн[15]	Взаємозв'язок 4 базових зобов'язань (фінанси, менеджмент, технічна ітехнологічна кваліфікація), реалізація функції контролю, руху ресурсів,затрат,

		базового потенціалу організації
Окрема економічна система	С.Ф. Голов [16]	Це система управлінського обліку, спрямована на прийняття управлінських рішень
	М.С. Пушкар [17]	Це система, яка надає інформацію про зовнішнє середовище для стратегічного управління та формується в системі контролінгу

Закінчення табл.

Окрема економічна система	А.А. Сатмурзаєв [18]	Це система, яка забезпечує інформацією управління. В теорії стратегічного обліку увага акцентується на зобов'язаннях компанії й альтернативних шляхах їх вирішення
	А. О. Фатенок-Ткачук, К. П. Замойська [19]	Облікова систему, яка покликана забезпечувати фахівців підприємства усією необхідною інформацією для прийняття ефективних управлінських рішень, спрямованих на досягнення стратегічних цілей підприємства.
	З.Ф. Канурна [20]	Це комплексна економічна система, сформована на базі сучасних інформаційних технологій, охоплює в єдиному інформаційному полі всі блоки і бізнес-процеси виробничо-господарської діяльності
	О.П. Кундря–Висоцька [21]	Це аналітична система для співвідношення необхідної бухгалтерської інформації зі стратегією фірми, яка тісно взаємопов'язана із системою стратегічного планування.

Проте, необхідно відзначити що є науковці, які дотримуються думки про те, що застосування нового поняття непотрібне. Так, наприклад, Бондар М.І вважає недоречним введення в практику та використання нових термінів і наголошує на потребі додавання ознак перспективності та стратегічності до облікових рахунків [26].

Таким чином, серед науковців існують розбіжності щодо питань змісту, термінології, задач, об'єктів стратегічного обліку та аналізу, але більшість з них схильється до думки, що його впровадження в практичну діяльність підприємств має сприяти підвищенню якості прийняття управлінських рішень.

Отже наша думку, стратегічний облік представляє собою підсистему стратегічного управління підприємством, яка здійснює інформаційну підтримку процесу прийняття рішень шляхом збирання, реєстрації, аналізу, зберігання і передачі інформації про зовнішнє і внутрішнє середовище підприємства з метою забезпечення його конкурентоспроможності у короткостроковій та довгостроковій перспективі. Саме забезпечення конкурентоспроможності підприємства у наш мінливий час, в умовах нестабільного економічного середовища, стає головною запорукою ефективного функціонування підприємства, а стратегічний управлінський облік стає одним з головних інформаційних базисів від якого залежить своєчасність, достовірність, надійність прийнятих управлінських рішень.

Управління конкурентоспроможністю підприємства представляє собою відкриту систему, що має вхід та вихід. Її керівна компонента містить елементи, що забезпечують процес управління, а керована компонента складається з елементів, що безпосередньо забезпечують процес виробничої, фінансової, інвестиційної, інноваційної та інших видів діяльності.

В класичному розумінні управління конкурентоспроможністю підприємства розглядається як взаємопов'язаний процес планування, організації, аналізу, контролю та мотивації, що спрямовані на досягнення певних цілей господарюючого суб'єкта. У той же час вихідна інформація на основі якої приймаються рішення щодо підвищення (підтримання) конкурентоспроможності має бути якісною, об'єктивною, своєчасною та вичерпною. Серед основних систем, які формують інформаційне середовище господарюючого суб'єкта є бухгалтерський облік, проте інформація яка відповідно до вимог законодавства формується у його системі носить ретроспективний характер і спрямована здебільшого на задоволення інформаційних потреб про загальний фінансовий стан господарюючого суб'єкта. Крім того бухгалтерський облік ґрунтується на формалізованих показниках, тому не надає інформацію про якісні характеристики діяльності підприємства, вплив факторів зовнішнього середовища, що також не дозволяє тільки на його інформації вимірювати рівень конкурентоспроможності підприємства.

Система стратегічного обліку забезпечує комунікацію та координацію між усіма складовими системи управління конкурентоспроможності підприємства, доповнюючи та розширюючи її можливості (рис.).

Рис. – Цикл управління конкурентоспроможністю підприємства та цикл стратегічного управлінського обліку (узагальнено автором на основі [1,2])

Головною відмінною рисою стратегічного обліку стає те, що пріоритетним напрямком формування інформації в його системі є задоволення інформаційних потреб стратегічного менеджменту, а саме:

- облік ключових факторів успіху;
- формування стратегічної звітності;
- облік в динаміці індикаторів внутрішнього середовища підприємства.

Стратегічний облік максимально наближений до системи управління, а результатом діяльності його підсистеми має бути формування низки інформаційних показників, завдяки яким можливо буде виявляти конкурентні позиції підприємства та приймати рішення щодо його подальшого розвитку.

На відміну від бухгалтерського стратегічний облік оперує таким набором специфічних методів, як: методи моніторингу конкурентної позиції (аналіз трендів за певними параметрами), динаміки вартості підприємства, методи стратегічного ціноутворення та калькулювання, методи стратегічного позиціонування, методи планування та гнучкого бюджетування, система збалансованих показників (BSC), методи стратегічного та системного аналізу, моделі доданої вартості (EVA), індикатори для відстеження необхідності зміни стратегії, формування сигнальних індикаторів для виявлення проблем та інші.

Висновки. Отже, стратегічний управлінський облік призначено для здійснення інформаційної підтримки прийняття короткострокових та довгострокових управлінських рішень у системі стратегічного управління з метою забезпечення конкурентоспроможності підприємства. За допомогою інструментів стратегічного управлінського обліку проводиться відбір, аналіз та постійний моніторинг показників зовнішнього та внутрішнього середовища з метою вчасного виявлення змін у зовнішньому і внутрішньому середовищах, які можуть потребувати зміни існуючого стратегічного плану розвитку підприємства та зміни конкурентних переваг підприємства.

Ефективність впровадження стратегічного обліку на підприємстві, як необхідного елементу системи управління конкурентоспроможності підприємства, зумовлюється двома ключовими факторами: 1) формуванням загальної системи стратегічного менеджменту підприємств, що потребує переосмислення сучасних підходів до управління; 2) наявність фахівців, які зможуть забезпечити впровадження та функціонування системи стратегічного обліку на вітчизняних підприємствах.

Список літератури: 1. *Попович В. І.* Теоретичні основи організації стратегічного обліку на підприємствах // *В. І. Попович* - Вісник Національного університету водного господарства та природокористування - Випуск 1(61) – 2013 - . Серія «Економіка» - С. 187-192; 2. *Семанюк В. З.* Формування підсистеми стратегічного обліку в умовах ринкових відносин / *В. З. Семанюк* // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. пр. – Вип. 11 (114) / наук. ред. *І. Г. Манцуров*. – К., 2010. – С. 59–64. 3. *Мошковська О. А.* Концептуальні засади стратегічного управлінського обліку / *О. А. Мошковська* // Актуальні проблеми економіки - №12(138) - 2012 – С. 152-159. 4. *Панков В. В., Несветайлов В. Ф.* Базові принципи и допущения стратегического управ-

ленческогочета // *Міжнародний бухгалтерський учет* .– 2012.– №7. – С. 2–7.**5. Уорд К.** Стратегічний управленський учет / Пер. с англ. – М.: Олимп-Бизнес, 2002. – 448 с.**6. Атамас П. Й.** Управлінський облік: навч. посіб. / П. Й. Атамас – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 440 с.**7. Шайкан А.В.** Бухгалтерський облік з метою стратегічного управління як інструмент інтеграції вітчизняних підприємств у світове господарство [Електронний ресурс] / *А.В. Шайкан* – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1900/1/42.pdf>**8. Болдуєв М.В., Корієв В.Л.** Організація стратегічного управлінського обліку на промислових підприємствах / *М.В. Болдуєв, В.Л. Корієв* // *Держава та регіони*. – Серія: Економіка і підприємництво – 2010. – №6. – С. 190–194.**9. Проняєва Л.И., Галкина К.Н.** *Международный и отечественный опыт развития стратегического учета* / *Л.И. Проняева, К.Н. Галкина* // *Международный бухгалтерский учет* .– 2012.– №19. – С. 2–9.**10. Иванов В.В., Хан О.К.** *Управленческий учет для эффективного менеджмента*. – М.: ИНФРА-М, 2009. – 208 с.**11. Simmonds, K.** (1982). *Strategic management accounting for pricing: a case example*. *Accounting and Business Research*, 12(47): 206–214.**12. Вахрушина М.А., Сидорова М.И., Борисова Л.И.** Стратегічний управленський учет: Полный курс МБА. – М.: РидГрупп, 2011. – 192 с.**13. Богатая И.Н.** Стратегічний учет собственности предприятия. – Ростов н/Д: Феникс, 2001. – 320 с.**14. Сулоева С.Б., Землякова Е.Е.** Стратегічний управленський учет на підприємстві / *С.Б. Сулоева, Е.Е. Землякова* // *Ученые записки Санкт-Петербургской академии управления и экономики* – 2006. – №1. – С. 84–95.**15. Райан Б.** Стратегічний учет для руководителя / Пер. с англ.; Под ред. В.А. Микрюкова. – М., 1998. – 616 с.**16. Голов С.Ф.** Сучасний стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. Ступеня д-ра екон. наук: спец. 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / С. Ф. Голов. – Київ, 2009. – 35 с.**17. Лушкар М.С.** Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти): Монографія. – Тернопіль, 1999. – 424 с.**18. Сатмурзаєв А.А.** Концепція стратегічного учета в нових економічних структурах: теоретичний аспект / *А.А. Сатмурзаєв* // *Економіка та держава*. – 2010. – №12. – С. 195–198.**19. Фатенок-Ткачук А. О., Замойська К. П.** Стратегічний облік у системі управління підприємством [Електронний ресурс] / *А. О. Фатенок-Ткачук, К. П. Замойська* – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/12721/1/45_236-245_Vis721menegement.pdf**20. Канурна З.Ф.** Стратегічні аспекти обліку в системі управління великого машинобудівного підприємства: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.04 / Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ, 2002. – 19 с.**21. Кундря-Висоцька О.П.** Змістовні характеристики стратегічної парадигми обліку / *О.П. Кундря-Висоцька* // *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. – Серія: Економічні науки. – 2010. – №3, Ч. 2. – С. 137–139.**22. Пилипенко А.А.** Організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства. Наукове видання. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. – 276 с.**23. Партин Г.О.** Управлінський облік: підручник / *Г.О. Партин, А.Г. Загородній, Т.І. Свідрик, А.І. Ясінська, Т.М. Бойчук*. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 280 с.**24. Шевчук В.Р.** Стратегічний управлінський облік як інформаційне підґрунтя стратегічного менеджменту підприємства [Електронний ресурс] / *В.Р. Шевчук* // *Режим доступу: http://VNULPM_2014_797_58.pdf***25. Легенчук С. Ф.** Розвиток теорії і методології бухгалтерського обліку в умовах постіндустріальної економіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: спец. 08. 00. 09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / *С. Ф. Легенчук*. – Житомир, 2011. – 37 с.**26. Бондар М.І.** Концептуальні підходи щодо розвитку бухгалтерського обліку в Україні / *М.І. Бондар* // *Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції "Роль і місце бухгалтерського обліку, контролю й аналізу в розвитку економічної науки та практики"*. – К.: КНЕУ, 2010. – С. 21–24.

Bibliography (transliterated): 1. Popovich V. I. *Teoretichni osnovi organizacii strategichnogo obliku na pidpriemstvah* V. I. Popovich - Visnik Nacional'nogo universitetu vodnogo gospodarstva ta prirodokoristuvannja - Vipusk 1(61) – 2013 -. Serija «Ekonomika» - P. 187-192; 2. Semanjud V.Z. *Formuvannja pidsistemi strategichnogo obliku v umovah rinkovih vidnosin* V.Z. Semanjud *Formuvannja rinkovih vidnosin v Ukraini: zb. nauk. pr.* – Vip. 11 (114) nauk. red. I.G. Mancurov. – K., 2010. - P.59–64. 3. Moshkovs'ka O.A. *Konceptual'ni zasadi strategichnogoupravlinskogo obliku* O.A. Moshkovs'ka *Aktual'ni problemi ekonomiki* - №12(138) - 2012 - P. 152-159. 4. Pankov V.V., Nesvetajlov V.F. *Bazovyje principy i dopushhenija strategicheskogo upravlencheskogoucheta*

Mezhdunarodnyj buhgalterskij uchët . – 2012. – №7. – P. 2–7.5. Uord K. *Strategicheskij upravlencheskij uchët* Per. s angl. – M.: Olimp-Biznes, 2002. – 448 p.6. Atamas P. J. *Upravlins'kij oblik: navch. posib.* P. J. Atamas – K.: Centr navchal'noï literaturi, 2006. – 440 p.7. Shajkan A.V. *Buhgalters'kij oblik z metoju strategichnogo upravlinnja jak instrument integracii vitchiznjanij pidpriemstv u svitove gosudarstvo* [Elektronnij resurs] A.V. Shajkan – Rezhim dostupu: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1900142.pdf>8. Bolduev M.V., Korinev V.L. *Organizacija strategichnogo upravlins'kogo obliku na promislivih pidpriemstvah* M.V. Bolduev, V.L. Korinev Derzhava ta regioni. – Serija: Ekonomika i pidpriemnictvo – 2010. – №6. – P. 190–194.9. Pronjaeva L.I., Galkina K.N. *Mezhdunarodnyj i otechestvennyj jopytrazvitija strategicheskogoucheta* L.I. Pronjaeva, K.N. Galkina Mezhdunarodnyj buhgalterskij uchët . – 2012. – №19. – P. 2–9.10. Ivanov V.V., Han O.K. *Upravlencheskij uchët dlja jeffektivnogomenedzhmenta.* – M.: INFRA-M, 2009. – 208 p.11. Simmonds, K. (1982). *Strategic management accounting for pricing: a case example.* *Accounting and Business Research*, 12(47): 206–214.12. Vahrushina M.A., Sidorova M.I., Borisova L.I. *Strategicheskij upravlencheskij uchët: Polnyj kurs MBA.* – M.: RidGrupp, 2011. – 192 p.13. Bogataja I.N. *Strategicheskij uchët sobstvennostiprijatija.* – Rostov nD: Feniks, 2001. – 320 p.14. Suloeva p.B., Zemljakova E.E. *Strategicheskij upravlencheskij uchët na predprijatii* S.B. Suloeva, E.E. Zemljakova Uchenye zapiski Sankt-Peterburgskoj akademii upravlenija i jekonomiki – 2006. – №1. – P. 84–95.15. Rajan B. *Strategicheskij uchët dlja rukovoditelja* Per. s angl.; Pod red. V.A. Mikrjukova. – M., 1998. – 616 p.16. Golov S.F. *Suchasnij stan ta perspektivi rozvitku buhgalters'kogo obliku v Ukraïni:* avtoref. dis. na zdobuttja nauk. Stupenja d-ra ekon. nauk: spec. 08.00.09 “Buhgalters'kij oblik, analiz ta audit” p. F. Golov. – Kiïv, 2009. – 35 p.17. Pushkar M.S. *Tendencii ta zakonirnosti rozvitku buhgalters'kogo obliku v Ukraïni* (teoretiko-metodologichni aspekti): Monografija. – Ternopil', 1999. – 424 p.18. Satmurzaev A.A. *Koncepcija strategicheskogoucheta v novyh jekonomicheskikh strukturalah: teoreticheskij aspekt* A.A. Satmurzaev Ekonomika ta derzhava. – 2010. – №12. – P. 195–198.19. Fatenok-Tkachuk A. O., Zamojs'ka K. P. *Strategichnij oblik u sistemi upravlinnja pidpriemstv* [Elektronnij resurs] A. O. Fatenok-Tkachuk, K. P. Zamojs'ka Rezhim dostupu: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb12721145_236-245_Vis721menegment.pdf20. Kanurna Z.F. *Strategichni aspekti obliku v sistemi upravlinnja velikogo mashinobudivnogopidpriemstva:* Avtoref. dis... kand. ekon. nauk: 08.06.04 Shidnoukr. nac. un-t im. V. Dalja. – Lugans'k, 2002. – 19 p.21. Kundrja-Visoc'ka O.P. *Zmistovni harakteristiki strategichnoï paradigmi obliku* O.P. Kundrja-Visoc'ka Visnik Zhitomir'skogo derzhavnogo tehnologichnogo universitetu. – Serija: Ekonomichni nauki. – 2010. – №3, Ch. 2. – P. 137–139.22. Pilipenko A.A. *Organizacija oblikovo-analitichnogo zabezpechennja strategichnogo rozvitku pidpriemstva.* Naukove vidannja. – Harkiv: Vid. HNEU, 2007. – 276 p.23. Partin G.O. *Upravlins'kij oblik: pidruchnik* G.O. Partin, A.G. Zagorodnij, T.I. Svidrik, A.I. Jasins'ka, T.M. Bojchuk. – L'viv: Vidavnicтво L'vivs'koï politehniki, 2013. – 280 p.24. Shevchuk V.R. *Strategichnij upravlins'kij oblik jak informacijne pidtruntja strategichnogo menedzhmentu pidpriemstva* [Elektronnij resurs] V.R. Shevchuk Rezhim dostupu: http://VNULPM_2014_797_58.pdf25. Legenchuk p. F. *Rozvitok teorii i metodologii buhgalters'kogo obliku v umovah postindustrial'noï ekonomiki:* avtoref. dis. na zdobuttja nauk. stupenja d- raekon. nauk: spec. 08. 00. 09 “Buhgalters'kij oblik, analiz ta audit” S. F. Legenchuk. – Zhitomir, 2011. – 37 p.26. Bondar M.I. *Konceptual'ni pidhodi shhodo rozvitku buhgalters'kogo obliku v Ukraïni* M.I. Bondar *Zbirnik materialiv mizhnarodnoï naukov-praktichnoï konferencii "Rol i misce buhgalters'kogo obliku, kontrolju j analizu v rozvitku ekonomichnoï nauki ta praktiki".* – K.: KNEU, 2010. – P. 21-24.

Hadïiuna (received) 19.09.2014